

Dosarul nr. 3ra-1084/22
2-20130120-01-3ra-18102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

7 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Asociația Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informații și Securitate, Vitalie Palega și Vasile Chetruș, Ghenadie Stengaci, Vitalie Basiul, Vitalie Bucliș, Valeriu Diligul, Vitalie Bolotovici, Gheorghe Sandu, Valeriu Bujor, Mihail Gorgos, Nichifor Crețu, Igor Novac, Gheorghe Malai, Ion Baiceanu, Tudor Coșcodan, Valeriu Barcari, Gheorghe Tanasov, Igor Sultan, Iurie Bandalac, Sergiu Dorul, Ulian Chetruș, Corneliu Solomon, Viorel Groza, Valeriu Țârdea, Sveatoslav Rotari, Anatoli Bondarenco, Dumitru Coșcodan, Victor Balan, Ion Solonari, Oleg Triboi, Pavel Banaru, Veaceslav Filipov, Veaceslav Mititel, Nicolae Boroda, Sergiu Golban, Vladimir Untilă, Constantin Gîlca, Ion Grigoreac, Nicolai Butnarciuc, Valeriu Chirița, Serghei Batrîncea, Anatolii Cibuc, Gheorghe Tanasov, Ion Sinigur, Anatolie Cibuc, Iurie Plugari, Ion Chișlea, Tudor Machidon, Ion Paladi, Iurie Chirinciuc, Vladimir Surdu, Ion Canțîr, Grigore Bucuci, Nicolae Catanoi, Vasile Eremei, Diomid Plaiu, Ion Alexandrean, Ion Chitic, Valeriu Ivanțoc, Vadim Zatic, Vladimir Balan, Dumitru Tărîță, Oleg Doneț, Alexandru Oprea, Iurie Chirilov, Iurie Gazea și Victor Timus, reprezentați de Vitalie Palega,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informații și Securitate, Vitalie Palega, Vasile Chetruș, Ghenadie Stengaci, Vitalie Basiul, Vitalie Bucliș, Valeriu Diligul, Vitalie Bolotovici, Andrei Muntean, Gheorghe Sandu, Valeriu Bujor, Mihail Gorgos, Nichifor Crețu, Igor Novac, Gheorghe Malai, Ion Baiceanu, Tudor Coșcodan, Valeriu Barcari, Gheorghe Tanasov, Igor Sultan, Iurie Bandalac, Sergiu Dorul, Ulian Chetruș, Corneliu Solomon, Viorel Groza, Valeriu Țârdea, Sveatoslav Rotari, Anatoli Bondarenco, Dumitru Coșcodan, Victor Balan, Ion Solonari, Oleg Triboi, Pavel Banaru, Veaceslav Filipov, Veaceslav Mititel, Nicolae Boroda, Sergiu Golban, Vladimir Untilă, Constantin Gîlca, Ion

Grigoreac, Nicolai Butnarciuc, Valeriu Chirița, Serghei Batrîncea, Anatolii Cibuc, Gheorghe Tanasov, Ion Sinigur, Anatolie Cibuc, Iurie Plugari, Ion Chișlea, Tudor Machidon, Ion Paladi, Iurie Chirinciuc, Vladimir Surdu, Ion Canțir, Grigore Bucuci, Nicolae Catanoi, Vasile Eremei, Diomid Plaiu, Ion Alexandrean, Ion Chitic, Valeriu Ivanțoc, Vadim Zatic, Vladimir Balan, Dumitru Tărîță, Oleg Doneț, Alexandru Oprea, Iurie Chirilov, Iurie Gazea și Victor Timus împotriva Serviciului de Informații și Securitate, Parlamentului Republicii Moldova, Președinției Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova, terț Casa Națională de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 19 octombrie 2020, Asociația Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informații și Securitate, Vitalie Palega, Vasile Chetruș, Ghenadie Stengaci, Vitalie Basiul, Vitalie Bucliș, Valeriu Diligul, Vitalie Bolotovici, Andrei Muntean, Gheorghe Sandu, Valeriu Bujor, Mihail Gorgos, Nichifor Crețu, Igor Novac, Gheorghe Malai, Ion Baiceanu, Tudor Coșcodan, Valeriu Barcari, Gheorghe Tanasov, Igor Sultan, Iurie Bandalac, Sergiu Dorul, Ulian Chetruș, Corneliu Solomon, Viorel Groza, Valeriu Țirdea, Sveatoslav Rotari, Anatoli Bondarenco, Dumitru Coșcodan, Victor Balan, Ion Solonari, Oleg Triboi, Pavel Banaru, Veaceslav Filipov, Veaceslav Mititel, Nicolae Boroda, Sergiu Golban, Vladimir Untilă, Constantin Gîlca, Ion Grigoreac, Nicolai Butnarciuc, Valeriu Chirița, Serghei Batrîncea, Anatolii Cibuc, Gheorghe Tanasov, Ion Sinigur, Anatolie Cibuc, Iurie Plugari, Ion Chișlea, Tudor Machidon, Ion Paladi, Iurie Chirinciuc, Vladimir Surdu, Ion Canțir, Grigore Bucuci, Nicolae Catanoi, Vasile Eremei, Diomid Plaiu, Ion Alexandrean, Ion Chitic, Valeriu Ivanțoc, Vadim Zatic, Vladimir Balan, Dumitru Tărîță, Oleg Doneț, Alexandru Oprea, Iurie Chirilov, Iurie Gazea și Victor Timus au depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului de Informații și Securitate, Parlamentului Republicii Moldova, Președinției Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova, terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-31, vol. I).

În motivarea acțiunii, au indicat că, la 2 martie 1992, s-a început războiul pentru integritatea teritorială și restabilirea ordinii constituționale în raioanele de Est ale Republicii Moldova. Iar, conform dispozițiilor Hotărârii Guvernului nr. 662 din 12 octombrie 1992 cu privire la stabilirea perimetrului zonei conflictului armat și perioadei acțiunilor de luptă din zona nistreană a Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova a hotărât a stabili data de 2 martie 1992 cu privire la identificarea perimetrului zonei conflictului armat și perioadei acțiunilor de luptă din zona nistreană a Republicii Moldova - ziua eliberării satului Cocieri, raionul Dubăsari de gardiști și cazaci și începutul acțiunilor de luptă din zona nistreană a Republicii Moldova, iar data de 13 august 1992 (ziua dezangajării forțelor implicate în conflict) – sfârșitul lor; a considera zona conflictului militar teritoriul situat pe malul drept al râului Nistru cu lățimea de 15 km, care mărginește la nord cu satele

Vîșcăuți și Susleni, raionul Orhei, la sud – cu orașul Căușeni, satele Talmaz și Răscăieți, raionul Ștefan Vodă.

În zona nominalizată se includ și localitățile situate pe malul stîng al Nistrului: Cocieri, Corjova, Coșnița, Doroțcaia, Lunga, Molovata Nouă, Pârâta, Pohrebea, raionul Dubăsari și orașul Dubăsari pînă la frontiera Ucrainei.

Războiul a fost declanșat din luna februarie a anului 1992 la ordinul comandamentului armatei a 14-a a Federației Ruse, care a dispus ca efectivul armatei a 14-a să treacă și să se înroleze în forțele militare ale autoprocimatei republici Nistrene, astfel încât să aibă statut dublu, care să fie prezentat când drept statut de militari ai Transnistriei, când ai Federației Ruse.

Cu toate că acțiunile militare au început mai înainte, războiul se consideră început la 2 martie 1992 prin eliberarea de către populația satelor raionului Dubăsari a unității militare a armatei a 14-a dislocată în satul Cocieri, raionul Dubăsari al Republicii Moldova.

Au subliniat că, la data respectivă, fiecare dintre coreclamanți avea un statut special, conform livretului militar, aceștia erau obligați, imediat ce se află despre ostilități, să se prezinte în cel mult 24 de ore, obligatoriu și individual, la Comisariatul militar, fără chemare specială, pentru a fi incluși în formațiunile militare.

Din considerentul că, în raionul Dubăsari nu funcționa nici un comisariat militar, reclamanții s-au prezentat la Primărie, dar care nu funcționa. În orice caz, obligația de a se prezenta fără chemare suplimentară a făcut ca toți reclamanții să fie declarați voluntari. Deși, ei erau obligați de a se prezenta avînd asupra lor hrană pentru 24 ore și lucruri strict necesare. Timp în care ei erau considerați rezerva Marelui Stat Major cu statut special, adică specialiști militari obligați să intervină de sine stătător, rapid și fără chemare specială, conform înscrierilor din livretele militare.

La 3 martie 1992, după luptele date cu forțele neconstituționale, în satele Cocieri, Corjova, Coșnița, Pârâta, Pohrebea, Doroțcaia și Roghi, din raionul Dubăsari ordinea de drept a fost restabilită de către Poliția Specială a Ministerului Afacerilor Interne, cu implicarea grupurilor răslețe ale populației, printre care și reclamanții înrolați cu trofee.

Astfel, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 201-7 din 27 martie 1992 privind unele modificări în structura de stat și a măsurilor suplimentare de întărire financiară a Ministerului Securității Naționale al Republicii Moldova, s-a dispus că întru executarea decretului din 15 martie 1991 al Președintelui Republicii Moldova cu privire la asigurarea securității naționale a Republicii Moldova și a ordinii de drept în teritoriile din stînga Nistrului, Guvernul Republicii Moldova a hotărât a permite Ministerului Securității Naționale de a include temporar în statele de personal a 400 unități militare suplimentare cu fondul de plată al muncii pentru anul 1992 în mărime de 4,5 milioane de ruble.

Avînd la bază Hotărârea de Guvern, Ministerul Securității Naționale a inclus în statele de personal și a angajat circa 400 de persoane, în grupele cu destinație specială și grupele de luptă, create suplimentar pentru a susține poliția la restabilirea ordinii constituționale, pornind de la aceea că forțe Moldova nu avea armată, iar

crearea Armatei Naționale a început abia în luna septembrie a anului 1992, după război.

Tuturor angajaților securității, adică reclamanților, li se aplică legislația muncii, dar și legislația specială cu privire la poliție, precum și normele interne ale securității.

Astfel, potrivit Hotărârii nr. 985 din 26 martie 1992 a Parlamentului privind extinderea acțiunii art. 34 din Legea cu privire la poliție asupra colaboratorilor Ministerului Securității Naționale, Parlamentul Republicii Moldova a hotărât ca acțiunea art. 34 din Legea cu privire la poliție se extinde și asupra colaboratorilor Ministerului Securității Naționale, care participă nemijlocit la acțiunile de restabilire a ordinii de drept constituționale pe teritoriul unor raioane și orașe ale republicii.

Așadar, colaboratorii Ministerului Securității Naționale, reclamanți în acest dosar, au fost angajați în câmpul muncii și erau considerați în exercitiul funcțiunii, iar angajarea și retribuirea muncii reclamanților a avut loc în baza cererilor depuse de către fiecare reclamant pe dosar, conform legislației muncii în vigoare atunci.

Reclamanții au menționat că numai depunerea cererii de angajare a fost respectată, în rest, toate normele au fost încălcate de către angajator Ministerul Securității Naționale/Serviciul de Informații și Securitate, cât și de Gurven, care a dispus angajarea reclamanților, precum și de către Președinție și Parlament, ca structuri de coordonare și de control a activității Serviciului de Informații și Securitate.

Au subliniat că salariații, veterani ai Serviciului de Informații și Securitate și ai războiului pentru integritatea teritorială a Moldovei, reclamanți în acest dosar, au fost angajați în cadrul Ministerului Securității Naționale, în principal, prin ordinul Ministrului Securității Naționale, emis în temeiul Hotărârii nr. 510 din 16 septembrie 1991 a Guvernului cu privire la funcțiile de bază și structura M.N.S., decretului nr.75 din 24 martie 1992 al Președintelui Republicii Moldova; Hotărârii nr. 201-7 din 27 martie 1992 a Guvernului; Hotărârii nr. 242 din 6 aprilie 1992 a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului Ministerului Securității Naționale al Republicii Moldova și la unele măsuri vizând activitatea de serviciu și ocrotirea socială a militarilor din cadrul Ministerului Securității Naționale. Au fost emise ordine interne și aplicate de angajator, dar fără a fi aduse la cunoștința salariaților angajați ai Serviciului de Informații și Securitate. Toate acestea s-au întâmplat începând cu instituirea raporturilor de muncă în anul 1992 și continuă până în prezent.

Reclamanții au invocat că, la 18 mai 2020, s-au adresat pârâților cu câte o petiție prin care și-au revendicat drepturile și interesele legitime ce îi privesc și care sunt încălcate grosolan și abuziv de către pârâți.

Prin răspunsul din 11 august 2020, Serviciul de Informare și Securitate a indicat că nici nu are în arhivă date cu privire la salarizarea angajaților săi, precum și nici cererile de angajare în serviciu.

Ulterior, la 7 septembrie 2020 și 14 septembrie 2020, s-au adresat cu o cerere prealabilă către pârâți și cu o cerere de completare a cererii prealabile, în vederea obținerii ordinului de eliberare din serviciu în legătură cu atingerea vârstei de pensionare, care a rămas fără soluționare în partea revendicărilor salariale.

Reclamanții au solicitat recunoașterea dreptului reclamanților la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și

la încetarea raporturilor de muncă în condițiile legii, recunoașterea dreptului reclamanților la acces la informații ce țin de angajarea în serviciu și durata raporturilor de muncă, confirmate documentar, constatarea faptului că reclamanții, persoane fizice au fost angajați în câmpul muncii de către Serviciul de Informații și Securitate, începând cu luna martie a anului 1992, constatarea faptului că începând cu luna martie a anului 1992 și până în prezent, Serviciul de Informații și Securitate nu a emis ordin de încetare a raporturilor de muncă cu reclamanții, obligarea Serviciului de Informații și Securitate să emită actul (ordinul) de încetare a raporturilor de muncă cu reclamanții în legătură cu atingerea vârstei de pensionare, obligarea Serviciului de Informații și Securitate să efectueze calcularea vechimii în muncă în cadrul Serviciului de Informații și Securitate pentru fiecare reclamant persoană fizică pe acest dosar, începând cu 2 martie 1992 și până la 19 octombrie 2020, cu emiterea actului administrativ cu privire la vechimea în muncă, pentru fiecare reclamant persoană fizică, obligarea Serviciului de Informații și Securitate la plata către fiecare coreclamant persoană fizică a câte o indemnizație unică în mărime de 20 salarii lunare, acordată la eliberarea din serviciu pentru compensarea interdicțiilor din perioada serviciului în corespundere cu vechimea calendaristică în serviciu, de la 20 de ani și mai mult pentru fiecare coreclamant persoană fizică participantă pe acest dosar; obligarea Serviciului de Informații și Securitate să înscrie fiecare reclamant la deservire medicală în instituțiile Serviciului de Informații și Securitate, inclusiv după ce vor fi întrerupte raporturile de muncă cu reclamanții pe dosar și obligarea pârâților la încasarea solidară a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 28 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a declarat inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Palega, Vasile Chetruș, Ghenadie Stengaci, Vitali Basiul, Vitalie Bucliš, Valeriu Diligul, Vitalie Bolotovici, Andrei Muntean, Gheorghe Sandu, Valeriu Bujor, Mihail Gorgos, Nichifor Crețu, Igor Novac, Gheorghe Malai, Ior. Baiceanu, Tudor Coșcodan, Valeriu Barcari, Gheorghe Tanasov, Igor Sultan, Iurie Bandalac, Sergiu Dorul, Ulian Chetruș, Corneliu Solomon, Viorel Groza, Valeriu Țârdea. Sveatoslav Rotari, Anatoli Bondarenco, Dumitru Coșcodan, Victor Balan, Ion Solonari Oleg Triboi, Pavel Banaru, Veaceslav Filipov, Veaceslav Mititel, Nicolae Boroda, Sergiu Golban, Vladimir Untilă, Constantin Gîlca, Ion Grigoreac, Nicolai Butnarcuic, Valeriu Chirița, Serghei Batrîncea, Serghei Batrîncea, Anatolii Cibuc, Gheorghe Tanasov, Ion Sinigur, Anatolie Cibuc, Iurie Plugari, Ion Chișlea, Tudor Machidon, Ion Paladi, Iurie Chirinciuc, Vladimir Surdu, Ion Canțîr, Grigore Bucuci, Nicolae Catanoi, Vasile Eremei. Diomid Plaiu, Ion Alexandrean, Ion Chitic, Valeriu Ivanțoc, Vadim Zatić, Vladimir Balan. Dumitru Târîță, Oleg Doneț, Alexandru Oprea, Iurie Chirilov, Iurie Gazea și Victor Timuș împotriva Serviciului de Informații și Securitate, Parlamentului Republicii Moldova, Președinției Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova, terț Casa Națională de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative, repararea prejudiciului moral cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea ce ține de pretențiile privind repararea prejudiciului moral (f.d.217-218, vol. II).

Prin hotărârea din 28 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea depusă de Asociația Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informații și Securitate, Vitalie Palega, Vasile Chetruș, Ghenadie Stengaci, Vitalie Basiul, Vitalie Bucliș, Valeriu Diligul, Vitalie Bolotovici, Andrei Muntean, Gheorghe Sandu, Valeriu Bujor, Mihail Gorgos, Nichifor Crețu, Igor Novac, Gheorghe Malai, Ion Baiceanu, Tudor Coșcodan, Valeriu Barcari, Gheorghe Tanasov, Igor Sultan, Iurie Bandalac, Sergiu Dorul, Ulian Chetruș, Corneliu Solomon, Viorel Groza, Valeriu Țârdea, Sveatoslav Rotari, Anatoli Bondarenco, Dumitru Coșcodan, Victor Balan, Ion Solonari, Oleg Triboi, Pavel Banaru, Veaceslav Filipov, Veaceslav Mititel, Nicolae Boroda, Sergiu Golban, Vladimir Untilă, Constantin Gîlca, Ion Grigoreac, Nicolai Butnariuc, Valeriu Chirița, Serghei Batrîncea, Serghei Batrîncea, Anatolii Cibuc, Gheorghe Tanasov, Ion Sinigur, Anatolie Cibuc, Iurie Plugari, Ion Chișlea, Tudor Machidon, Ion Paladi, Iurie Chirinciuc, Vladimir Surdu, Ion Canțîr, Grigore Bucuci, Nicolae Catanoi, Vasile Eremei, Diomid Plaiu, Ion Alexandrean, Ion Chitic, Valeriu Ivanțoc, Vadim Zatić, Vladimir Balan, Dumitru Tărîță, Oleg Doneț, Alexandru Oprea, Iurie Chirilov, Iurie Gazea și Victor Timuș împotriva Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Președinției Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova, terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată (f.d. 226, vol. II).

La 29 septembrie 2021, Asociația Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informații și Securitate, Vitalie Palega și Vasile Chetruș, Ghenadie Stengaci, Vitalie Basiul, Vitalie Bucliș, Valeriu Diligul, Vitalie Bolotovici, Andrei Muntean, Gheorghe Sandu, Valeriu Bujor, Mihail Gorgos, Nichifor Crețu, Igor Novac, Gheorghe Malai, Ion Baiceanu, Tudor Coșcodan, Valeriu Barcari, Gheorghe Tanasov, Igor Sultan, Iurie Bandalac, Sergiu Dorul, Ulian Chetruș, Corneliu Solomon, Viorel Groza, Valeriu Țârdea, Sveatoslav Rotari, Anatoli Bondarenco, Dumitru Coșcodan, Victor Balan, Ion Solonari, Oleg Triboi, Pavel Banaru, Veaceslav Filipov, Veaceslav Mititel, Nicolae Boroda, Sergiu Golban, Vladimir Untilă, Constantin Gîlca, Ion Grigoreac, Nicolai Butnariuc, Valeriu Chirița, Serghei Batrîncea, Serghei Batrîncea, Anatolii Cibuc, Gheorghe Tanasov, Ion Sinigur, Anatolie Cibuc, Iurie Plugari, Ion Chișlea, Tudor Machidon, Ion Paladi, Iurie Chirinciuc, Vladimir Surdu, Ion Canțîr, Grigore Bucuci, Nicolae Catanoi, Vasile Eremei, Diomid Plaiu, Ion Alexandrean, Ion Chitic, Valeriu Ivanțoc, Vadim Zatić, Vladimir Balan, Dumitru Tărîță, Oleg Doneț, Alexandru Oprea, Iurie Chirilov, Iurie Gazea și Victor Timuș, reprezentați de Vitalie Palega, au depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 28 septembrie 2021, solicitând casarea încheierii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a prejudiciului moral (f.d.114-120, vol. III).

La 29 septembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Asociația Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informații și Securitate, Vitalie Palega și Vasile Chetruș, Ghenadie Stengaci, Vitalie Basiul, Vitalie Bucliș, Valeriu Diligul, Vitalie Bolotovici, Andrei Muntean, Gheorghe Sandu, Valeriu Bujor, Mihail Gorgos, Nichifor Crețu, Igor Novac, Gheorghe Malai, Ion Baiceanu, Tudor Coșcodan, Valeriu Barcari, Gheorghe

Tanasov, Igor Sultan, Iurie Bandalac, Sergiu Dorul, Ulian Chetruș, Corneliu Solomon, Viorel Groza, Valeriu Țârdea, Sveatoslav Rotari, Anatoli Bondarenco, Dumitru Coșcodan, Victor Balan, Ion Solonari, Oleg Triboi, Pavel Banaru, Veaceslav Filipov, Veaceslav Mititel, Nicolae Boroda, Sergiu Golban, Vladimir Untilă, Constantin Gîlca, Ion Grigoreac, Nicolai Butnarcu, Valeriu Chirița, Serghei Batrîncea, Serghei Batrîncea, Anatolii Cibuc, Gheorghe Tanasov, Ion Sinigur, Anatolie Cibuc, Iurie Plugari, Ion Chișlea, Tudor Machidon, Ion Paladi, Iurie Chirinciuc, Vladimir Surdu, Ion Canțîr, Grigore Bucuci, Nicolae Catanoi, Vasile Eremei, Diomid Plaiu, Ion Alexandrean, Ion Chitic, Valeriu Ivanțoc, Vadim Zatic, Vladimir Balan, Dumitru Tăriță, Oleg Doneț, Alexandru Oprea, Iurie Chirilov, Iurie Gazea și Victor Timuș, reprezentați de Vitalie Palega, au depus apel nemotivat, iar la 15 decembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, apelul motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 septembrie 2021, solicitând casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (vol. III, f.d.127-129, 151-158, 160-176).

Prin decizia din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins recursul depus împotriva încheierii din 28 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a menținut încheierea din 28 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. S-a respins cererea de apel depusă de Asociația Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informații și Securitate, Vitalie Palega și Vasile Chetruș, Ghenadie Stengaci, Vitalie Basiul, Vitalie Bucliș, Valeriu Diligul, Vitalie Bolotovici, Andrei Muntean, Gheorghe Sandu, Valeriu Bujor, Mihail Gorgos, Nichifor Crețu, Igor Novac, Gheorghe Malai, Ion Baiceanu, Tudor Coșcodan, Valeriu Barcari, Gheorghe Tanasov, Igor Sultan, Iurie Bandalac, Sergiu Dorul, Ulian Chetruș, Corneliu Solomon, Viorel Groza, Valeriu Țârdea, Sveatoslav Rotari, Anatoli Bondarenco, Dumitru Coșcodan, Victor Balan, Ion Solonari, Oleg Triboi, Pavel Banaru, Veaceslav Filipov, Veaceslav Mititel, Nicolae Boroda, Sergiu Golban, Vladimir Untilă, Constantin Gîlca, Ion Grigoreac, Nicolai Butnarcu, Valeriu Chirița, Serghei Batrîncea, Serghei Batrîncea, Anatolii Cibuc, Gheorghe Tanasov, Ion Sinigur, Anatolie Cibuc, Iurie Plugari, Ion Chișlea, Tudor Machidon, Ion Paladi, Iurie Chirinciuc, Vladimir Surdu, Ion Canțîr, Grigore Bucuci, Nicolae Catanoi, Vasile Eremei, Diomid Plaiu, Ion Alexandrean, Ion Chitic, Valeriu Ivanțoc, Vadim Zatic, Vladimir Balan, Dumitru Tăriță, Oleg Doneț, Alexandru Oprea, Iurie Chirilov, Iurie Gazea și Victor Timuș, reprezentați de Vitalie Palega. S-a menținut hotărârea din 28 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (vol. IV, f.d. 22-23, 24-45).

Fiind investită cu judecarea cauzei în apel, Curtea de Apel Chișinău a notat că persoanele incluse temporar în detașamentele de luptă și grupele cu destinație specială din rândul militarilor în rezervă și voluntarilor, inclusiv apelanții au fost atrase în ele în baza obligațiunii militare, nefiind angajați prin contract în cadrul Ministerului Securității Naționale conform procedurilor stabilite la acel moment. Iar după desființarea acestor detașamente și grupe ei au trecut în evidențele rezerviștilor la organele locale de conducere militară, care potrivit Legii despre obligațiunea militară și serviciul militar al cetățenilor Republicii Moldova nr. 968 din 17 martie 1992 (în vigoare la acel moment) și Regulamentului organizării și funcționării

rezervei Forțelor Armate urmau să asigure evidența militarilor și organizarea serviciului în rezervă.

Instanța de apel a stabilit că Legea nr.170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate reglementează doar statutul persoanelor care începând cu anul 2008 au fost angajate în cadrul Serviciului de Informații și Securitate, cu respectarea procedurii stabilite în secțiunea I a Capitolului II din Legea nr. 170/2007, astfel, acest act normativ nu poate să producă efecte juridice asupra unor raporturi juridice care au avut loc în 1992.

Curtea de Apel Chișinău a respins argumentul apelanților precum că, li s-au conferit distincții de stat cu ordine pentru merite deosebite, fiindcă acestea nu confirmă faptul că, apelanții au avut careva raporturi de muncă cu Ministerul Securității Naționale sau Serviciul de Informații și Securitate.

Instanța de apel a conchis că intimatul Serviciul de Informații și Securitate, la examinarea cererilor prelabile înaintate de apelanți, și-a exercitat dreptul discreționar în conformitate cu prevederile legale, iar careva temeiuri ce ar duce la nulitatea răspunsurilor nu a fost constatat.

În consecință, Curtea de Apel Chișinău a concluzionat că prima instanța a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, creând participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art. 6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

La 3 august 2022, Asociația Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informații și Securitate, Vitalie Palega și Vasile Chetruș, Ghenadie Stengaci, Vitalie Basiul, Vitalie Bucliș, Valeriu Diligul, Vitalie Bolotovici, Gheorghe Sandu, Valeriu Bujor, Mihail Gorgos, Nichifor Crețu, Igor Novac, Gheorghe Malai, Ion Baiceanu, Tudor Coșcodan, Valeriu Barcari, Gheorghe Tanasov, Igor Sultan, Iurie Bandalac, Sergiu Dorul, Ulian Chetruș, Corneliu Solomon, Viorel Groza, Valeriu Țârdea, Sveatoslav Rotari, Anatoli Bondarenco, Dumitru Coșcodan, Victor Balan, Ion Solonari, Oleg Triboi, Pavel Banaru, Veaceslav Filipov, Veaceslav Mititel, Nicolae Boroda, Sergiu Golban, Vladimir Untilă, Constantin Gîlca, Ion Grigoreac, Nicolai Butnariuc, Valeriu Chirița, Serghei Batrîncea, Serghei Batrîncea, Anatolii Cibuc, Gheorghe Tanasov, Ion Sinigur, Anatolie Cibuc, Iurie Plugari, Ion Chișlea, Tudor Machidon, Ion Paladi, Iurie Chirinciuc, Vladimir Surdu, Ion Canțîr, Grigore Bucuci, Nicolae Catanoi, Vasile Eremei, Diomid Plaiu, Ion Alexandrean, Ion Chitic, Valeriu Ivanțoc, Vadim Zatic, Vladimir Balan, Dumitru Tărîță, Oleg Doneț, Alexandru Oprea, Iurie Chirilov, Iurie Gazea și Victor Timuș, reprezentați de Vitalie Palega, au depus recurs nemotivat, care ulterior la 7 noiembrie 2022 a fost completat cu motivare împotriva deciziei din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea actelor judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs, recurenții au invocat că atât instanța de apel, cât și cea de fond au respins cererea lor cu privire la audierea în calitate de martor a Ministrului Securității Naționale în anul 1992, Anatolie Plugaru, care a fost

nemijlocit angajatorul lor. În opinia recurenților, depozitiile acestuia sunt foarte importante, deoarece el este persoana care poate confirma dacă recurenții persoane fizice au fost angajate în câmpul muncii în 1992 și pentru munca prestată au primit salariu și la fel să infirme că ei au fost mobilizați ca soldați, voluntari și rezerviști.

Au invocat că mobilizarea în Forțele Armate nu se făcea la cerere, însă recurenții au depus cereri de angajare în serviciu, iar Serviciul de Informație și Securitate nu a prezentat instanței de judecată dosarele personale ale recurenților, făcând permanent trimitere la secret de stat.

De asemenea, au explicat că este neîntemeiat argumentul reprezentantului Serviciului de Informație și Securitate, precum că recurenții persoane fizice au fost incluși temporar în statele de personal, deoarece conform art. 35 din Codul muncii al RSSM, dacă la expirarea termenului contractului individual de muncă nici una din părți n-a cerut încetarea lui și raportul de muncă continuă de fapt, contractul se consideră prelungit pe o durată nedeterminată. În consecință, recurenții consideră că, prin certificatul din 4 septembrie 1992, decretele din anul 2016 și anul 2018 ale Președintelui Republicii Moldova cu privire la decorarea pentru îndeplinirea unor misiuni speciale se probează că ei au continuat, de fapt, raporturile de muncă, fiind sub regim secret, criptic, iar angajarea lor este una prin cumul.

Totodată, au menționat că nici un recurent persoană fizică nu a primit un preaviz de încetare a raporturilor de muncă, așa cum este prevăzut în art. 45/2 din Codul muncii al RSSM. Respectiv, au susținut că angajaților securității, recurenților în acest dosar, este aplicabilă legislația muncii, legea cu privire la poliție, inclusiv și normele interne ale Securității.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 iulie 2022, dispozitivul deciziei a fost notificat, prin intermediul poștei electronice, Asociației Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informație și Securitate al Republicii Moldova, lui Vitalie Palega și recurenților, reprezentanți de Vitalie Palega, la 14 iulie 2022. Decizia integrală din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Asociației Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informație și Securitate al Republicii Moldova, lui Vitalie Palega și recurenților, reprezentanți de Vitalie Palega, la 8 octombrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (vol. IV, f.d.46, 70).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 8 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, în adresa intimaților Serviciului de Informație și Securitate, Parlamentului Republicii Moldova,

Președintelui Republicii Moldova, Guvernului Republicii Moldova și Casei Naționale de Asigurări Sociale le-a fost expediată copia recursului depus de recurenți, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la examinarea admisibilității recursului, Serviciul de Informație și Securitate, Parlamentul Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova și Casa Națională de Asigurări Sociale nu și-au valorificat drepturile sale procedurale și nu au depus referință.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept. Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Asociația Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informații și Securitate, Vitalie Palega și Vasile Chetruș, Ghenadie Stengaci, Vitalie Basiul, Vitalie Bucliș, Valeriu Diligul, Vitalie Bolotovici, Gheorghe Sandu, Valeriu Bujor, Mihail Gorgos, Nichifor Crețu, Igor Novac, Gheorghe Malai, Ion Baiceanu, Tudor Coșcodan, Valeriu Barcari, Gheorghe Tanasov, Igor Sultan, Iurie Bandalac, Sergiu Dorul, Ulian Chetruș, Corneliu Solomon, Viorel Groza, Valeriu Țârdea, Sveatoslav Rotari, Anatoli Bondarenco, Dumitru Coșcodan, Victor Balan, Ion Solonari, Oleg Triboi, Pavel Banaru, Veaceslav Filipov, Veaceslav Mititel, Nicolae Boroda, Sergiu Golban, Vladimir Untilă, Constantin Gîlca, Ion Grigoreac, Nicolai Butnarcu, Valeriu Chirița, Serghei Batrîncea, Anatolii Cibuc, Gheorghe Tanasov, Ion Sinigur, Anatolie Cibuc, Iurie Plugari, Ion Chișlea, Tudor Machidon, Ion Paladi, Iurie Chirinciuc, Vladimir Surdu, Ion Canțîr, Grigore Bucuci, Nicolae Catanoi, Vasile Eremei, Diomid Plaiu, Ion Alexandrean, Ion Chitic, Valeriu Ivanțoc, Vadim Zatić, Vladimir Balan, Dumitru Târîță, Oleg Doneț, Alexandru Oprea, Iurie Chirilov, Iurie Gazea și Victor Timus, reprezentanți de Vitalie Palega.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Asociația Veteranilor Războiului pentru Independență a Serviciului de Informații și Securitate, Vitalie Palega și Vasile Chetruș, Ghenadie Stengaci, Vitalie Basiul, Vitalie Bucliș, Valeriu Diligul, Vitalie Bolotovici,

Gheorghe Sandu, Valeriu Bujor, Mihail Gorgos, Nichifor Crețu, Igor Novac, Gheorghe Malai, Ion Baiceanu, Tudor Coșcodan, Valeriu Barcari, Gheorghe Tanasov, Igor Sultan, Iurie Bandalac, Sergiu Dorul, Ulian Chetruș, Corneliu Solomon, Viorel Groza, Valeriu Țârdea, Sveatoslav Rotari, Anatoli Bondarenco, Dumitru Coșcodan, Victor Balan, Ion Solonari, Oleg Triboi, Pavel Banaru, Veaceslav Filipov, Veaceslav Mititel, Nicolae Boroda, Sergiu Golban, Vladimir Untilă, Constantin Gîlca, Ion Grigoreac, Nicolai Butnarciuc, Valeriu Chirița, Serghei Batrîncea, Anatolii Cibuc, Gheorghe Tanasov, Ion Sinigur, Anatolie Cibuc, Iurie Plugari, Ion Chișlea, Tudor Machidon, Ion Paladi, Iurie Chirinciuc, Vladimir Surdu, Ion Canțîr, Grigore Bucuci, Nicolae Catanoi, Vasile Eremei, Diomid Plaiu, Ion Alexandrean, Ion Chitic, Valeriu Ivanțoc, Vadim Zatiț, Vladimir Balan, Dumitru Tăriță, Oleg Doneț, Alexandru Oprea, Iurie Chirilov, Iurie Gazea și Victor Timus, reprezentați de Vitalie Palega, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecători

Nina Vascan

Nicolae Craiu